

АГУУЛГА

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	3
2. ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ.....	11
3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ.....	1
4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ.....	18
5. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	19
6. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	23
7. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	24
8. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	25
9. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	29
10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР.....	31
11. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	30
12. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ХУВААРЬ.....	33
13. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ.....	33

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Ерөнхий мэдээлэл

Монгол Улсын Засгийн Газрын 2021 оны 07-р сарын 02-ны өдрийн №185 дугаар тогтоолоор улсын хилийн Шивээхүрэн боомтод Чингэлэгт тээврийн терминал байгуулахад шаардлагатай хөрөнгө оруулалтыг нүүрс экспортолж буй аж ахуйн нэгжүүдийн санхүүжилтээр төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд шийдвэрлэхээр тогтоосон. Түүнчлэн Монгол Улсын Сангийн сайд, Хилийн боомтын үндэсний зөвлөлийн даргын 2021 оны 7-р сарын 30-ний өдрийн 21/05 дугаартай албан тоотод Шивээхүрэн боомтод чингэлэгт тээврийн терминал барьж байгуулах бүтээн байгуулалтын ажлыг Нарийнсухайтын бүлэг ордод үйл ажиллагаа эрхэлдэг тусгай зөвшөөрөл бүхий Монголын алт ХХК, Хүрэнтолгой коал майнинг ХХК, Өсөх зоос ХХК, Хур эрдэнэ баялаг ХХК, ЖавхлантОрд ХХК, Цагаан өвөлжөө ХХК, Саусгоби Сэндс ХХК, Сан транс ХХК зэрэг аж ахуйн нэгжүүд хамтран гүйцэтгэхийг тогтоосон ба бүтээн байгуулалтын ажлыг МАК ХХК удирдан ажиллахаар тогтоосон байна.

Монгол Улсын Засгийн Газрын:

- 2021 оны №185-р тогтоол: “Чингэлэгт тээврийн терминал байгуулах тухай,
- 2020 оны 254-р тогтоол: “Шивээхүрэн боомтод чингэлэгт тээврийн гарц нээх тухай”
- Хилийн боомтын үндэсний зөвлөлийн 2021 оны 21/05 тоот зөвлөмж: “Чингэлэг тээврийн Шивээхүрэн боомт дээр чингэлэг тээврийн терминалыг байгуулах ажлыг МАК ХХК компани манлайлан, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар барьж байгуулах”,
- ХХЕГ-ын 2021 оны 2/1204-р шийдвэр: “Улсын хилийн зурваст үйл ажиллагаа эрхлэх, нэвтрэх” зөвшөөрөл,
- ГЕГ-ын А/204 тоот шийдвэрээр “Чингэлэгт тээврийн терминалыг гаалийн хяналтын бүсээр зарлах,

Төсөл хамтран хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжүүдийн төслийн хувь эзэмшлийг Хүснэгт 1.1-д харууллаа.

Хүснэгт 1.1 Төсөлд хамтран ажиллаж буй аж ахуйн нэгжүүдийн хувь эзэмшлийн байдал

№	Аж ахуйн нэгжийн нэр	Хувь хэмжээ
1	“Монголын Алт” (МАК) ХХК	31.29%
2	“Хүрэнтолгой коал майнинг” ХХК	14.06%
3	“Өсөх зоос” ХХК	14.23%
4	“Хур эрдэнэ баялаг” ХХК	2.93%
5	“Жавхлант-Орд” ХХК	1.07%
6	“Цагаан өвөлжөө” ХХК	5.69%
7	“Саусгоби Сэндс” ХХК	14.65%

8	“Сан транс” ХХК	14.23%
9	“ЕАИ” ХХК	1.85%
Нийт		100%

Чингэлэг тээврийн терминал байгуулах төсөлд хамтран ажиллаж буй аж ахуйн нэгжүүд:

Нарийнсухайтын уурхайн бүлэг ордод үйл ажиллагаа эрхэлдэг тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжүүд 24.4 га талбайг хамрах чингэлэгт тээврийн талбай байгуулах төслийг доорх зорилгын дор хэрэгжүүлэхээр төлөвлөөд байна.

Чингэлэгт терминал байгуулах зорилго:

- ✓ Нүүрсний экспортын орлогын 40 гаруй хувийг бүрдүүлдэг Нарийнсухайтын бүлэг ордоос экспортлох нүүрсний хэмжээг 10 сая тонноор нэмэгдүүлж, 24 сая тоннд хүргэх,
- ✓ Шивээхүрэн боомт нь тасралтгүй ажиллагаатай байдаг тул зөвхөн нүүрсээр тогтохгүй чингэлэгтэй бусад ачаа тээврийн эргэлтийг нэмэгдүүлэх,
- ✓ Ил задгай нүүрс буулгахаас зайлсхийн байгаль орчинд ээлтэй байх
- ✓ Хил дамнасан тээвэрлэлт хийж буй жолооч нарын эрүүл мэндийн аюулгүй байдал хангагдах,
- ✓ Нүүрсний хорогдол, бохирдол багасаж үнэ цэнээ алдахгүй байх,
- ✓ Эцсийн хэрэглэгчдэд нүүрс нийлүүлэх шинэ зах зээл бий болох зэрэг байна.

Компанийн байршил

“Шивээхүрэн Терминал” ХХК нь Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын 5-р баг буюу Бага-Овоо багийн нутагт байдаг. Терминалын талбай нь Нарийнсухайтын бүлэг ордын уурхайн талбайгаас 50 км зайд, Шивээхүрэн боомтоос 600м зайд байрладаг.

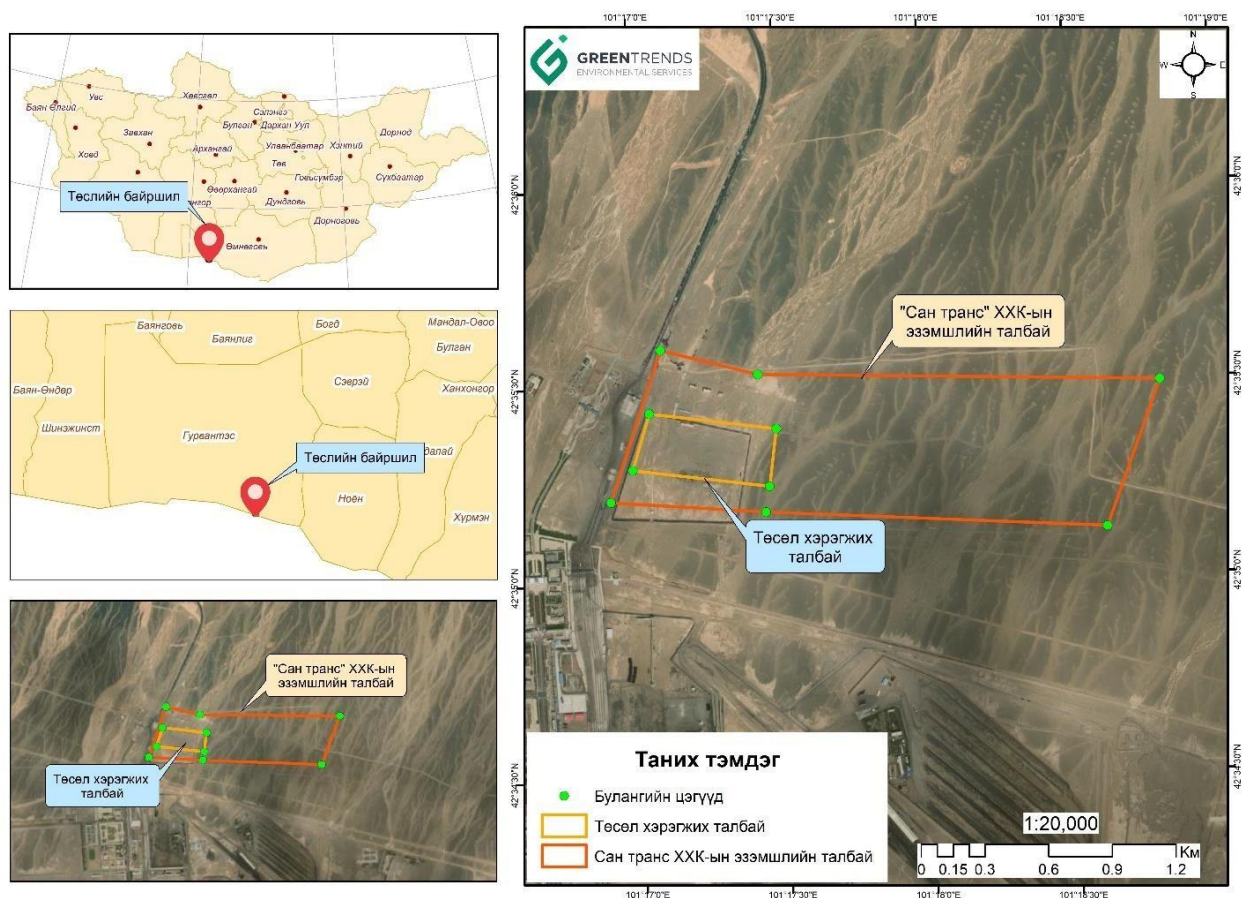
Терминалын талбайг ашиглалтад оруулахад хамтрах аж ахуйн нэгжүүдийн нэг болох Сан транс ХХК-ийн эзэмшлийн 109 га, талбайд 24.4 га талбайд нийт үйл ажиллагааг эрхлэхээр төлөвлөөд байна. Үүнээс жолоочтой тээврийн өргөтгөлийн 12.6 га талбайд газар шорооны ажил хийгдэж, тусгай гарцын 7.4 га талбайд газар шорооны ажил хийх, хашааг шилжүүлэн барих, бетон арчлалт хийх ажлуудыг хийж дууссан байна.

“Сан транс” ХХК-ын эзэмшлийн 109 га талбай болон төслийн 17 га талбайн булангийн цэгүүдийн координатыг Хүснэгт 1.2-д орууллаа.

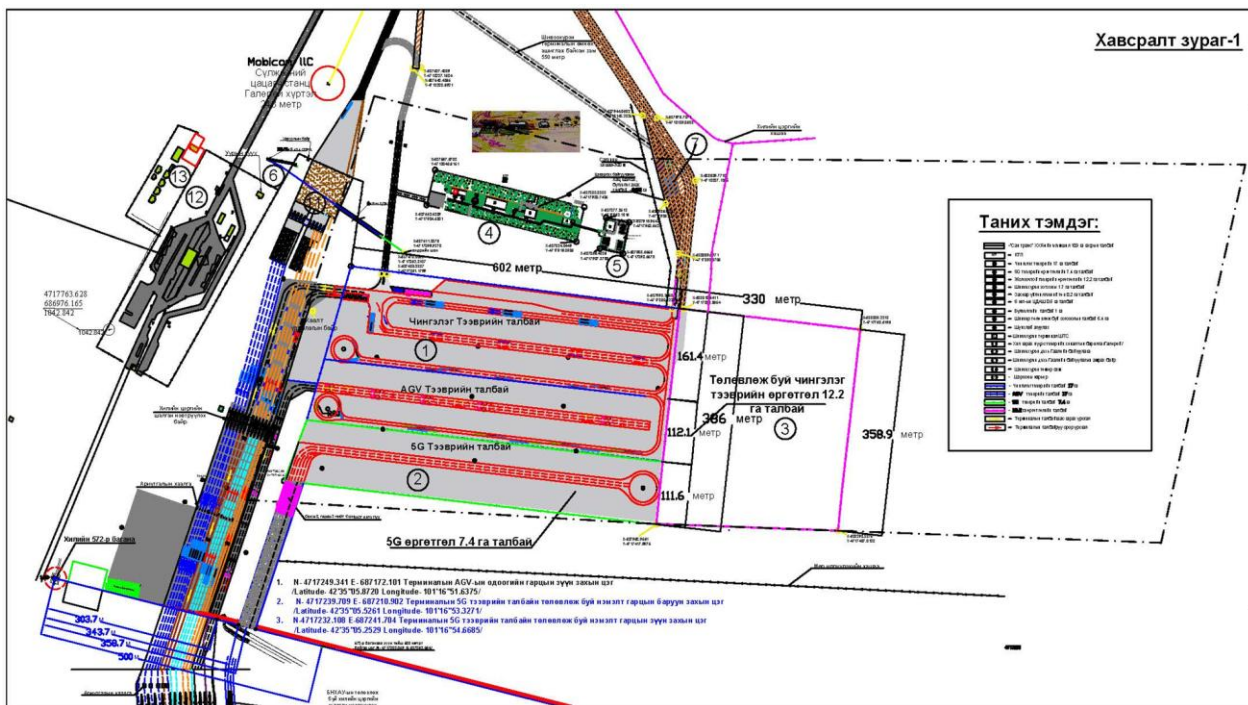
Хүснэгт 1.2 Терминалын талбайн координат

Сан транс ХХК-ын эзэмшлийн талбайн координат		
№	X	Y
1	687225.65	4717461.44
2	677457.23	4718177.69
3	687916.42	4718066.62
4	689811.48	4718048.91
5	689565.23	4717357.11
6	687955.74	4717419.45
Төсөл хэрэгжих талбайн координат		
1	687405.159	4717879.188
2	688004.069	4717811.844
3	687973.642	4717540.421
4	687326.734	4717614.505

Төсөл хэрэгжих талбайн байршлын зургийг Зураг 1.1, Зураг 1.2-д харууллаа.

Хүснэгт 1.3 Төсөлд хэрэгжих талбайн байршил

Зураг 1 Төсөл хэрэгжих талбайн төлөвлөлт, гэрэл зураг

1.2 Талбайн хүчин чадал

Терминалын талбайг 17 га талбайд байгуулах ба тухайн талбайд 8623 ширхэг (ачаатай-3822, хоосон-4801) контейнер багтах бөгөөд нийт 301.8 мянган тонн нүүрсний багтаамжтай байна.

2026 онд Шивээхүрэн Терминал ХХК-аар 22.4 сая тонн нүүрс экспортлохоор төлөвлөөд байна.

8	Механик инженер	ИТА	1	2	1
9	МТ-н инженер	ИТА	2	2	
10	Нягтлан бодогч	ИТА	2	2	
11	ХАБЭА-н мэргэжилтэн	ИТА	1	1	
12	Худалдан авалтын мэргэжилтэн	ИТА	0	1	1
13	Эмч	ИТА	0	2	2
14	Талбайн мастер	ИТА	4	4	
15	Диспетчер	ИТА	4	4	
16	Пүүлэгч	ИТА	22	22	
17	Нярав	ИТА	2	2	
18	Засварчин	Ажилтан	2	2	
19	Цахилгаанчин /Гагнуурчин/	Ажилтан	1	1	
20	Чингэлэг өргөгчийн оператор	Ажилтан	22	34	12
21	Сэрээт ачигчийн оператор	Ажилтан	14	20	6
22	Ачигчийн оператор	Ажилтан	2	2	
23	Үйлчилгээний машины жолооч	Ажилтан	5	5	
24	Цэвэрлэгээний машины жолооч	Ажилтан	2	2	
25	Усны машины жолооч	Ажилтан	0	2	2
Нийт			95	119	24

1.3 Төслийн барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл

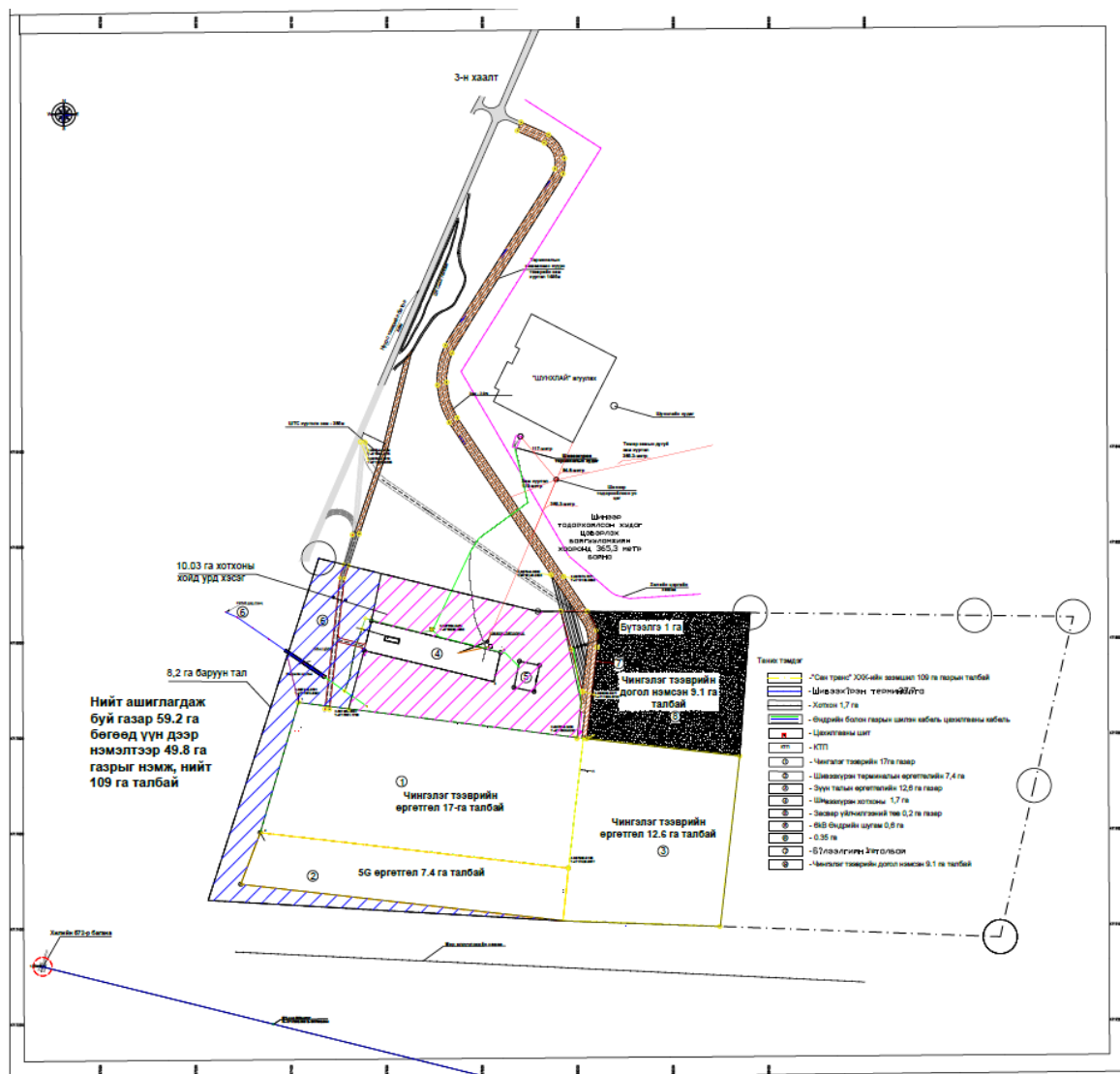
Барилга байгууламж

Төслийн хүрээнд 2026 онд баригдах барилга байгууламжийг доорх хүснэгтэд орууллаа. Төслийн ерөнхий төлөвлөлтийн зурагт авто пүү, авто пүүний байр, чингэлэг өргөгч, засвар үйлчилгээний төв гэх мэт дэд бүтэц эрчим хүчний байгууламж төлөвлөгдсөн байна.

Хүснэгт 1.5 Төслийн барилга байгууламж

№	Барилга байгууламж	Тоо ширхэг, хэмжээ
1	Авто пүү	4
2	Авто пүүний байр	4
3	Харуулын байр /3м*3м/	1

4	AXIS Q6315-LE PTZ Network Camere загварын 360 градус эргэдэг камер, AXIS P1455-LE Network Camere загварын суурин камер	55
5	Шалган нэвтрүүлэх будка	2
6	Тог тогтворжуулагч	1
7	Цахилгаан калмар	2
8	Засвар үйлчилгээний төв	1

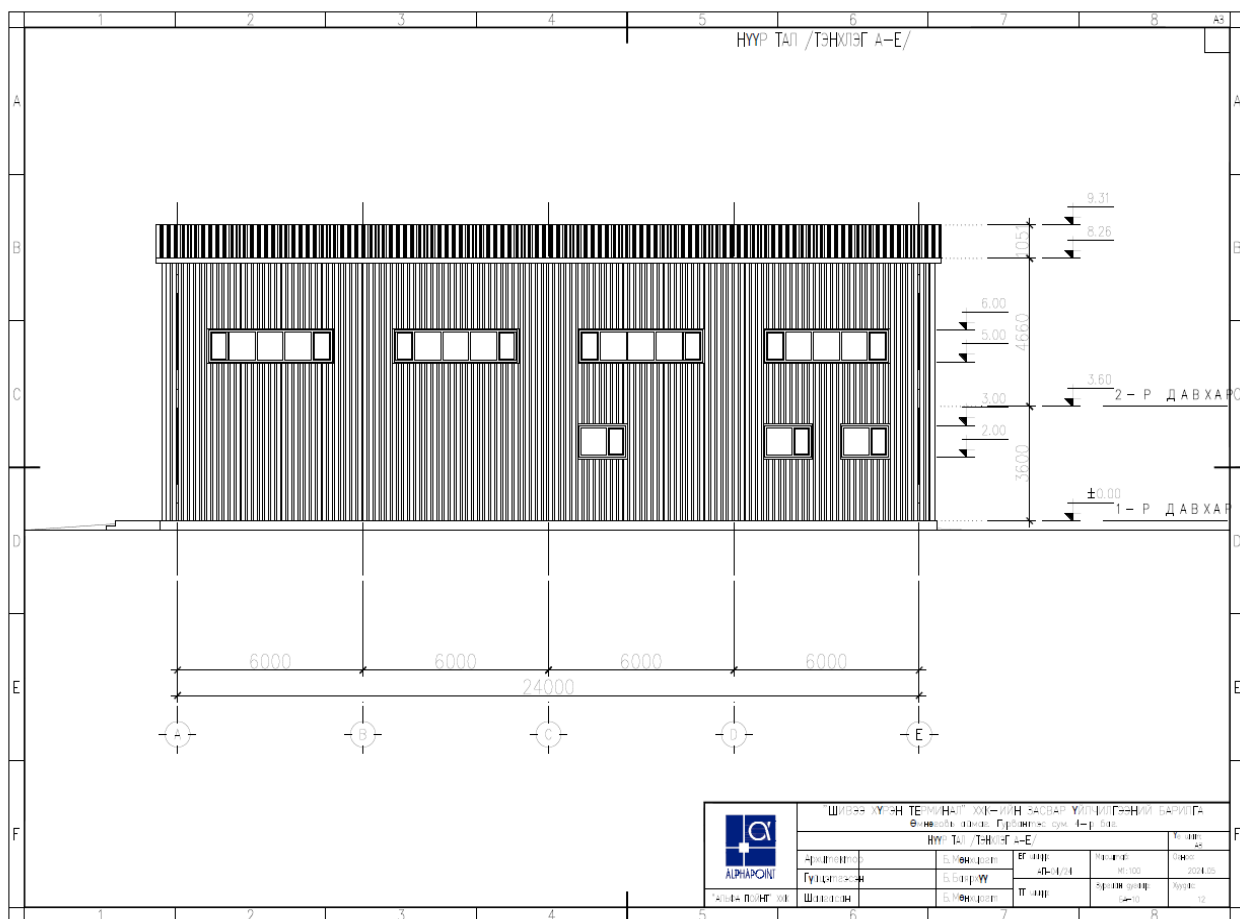

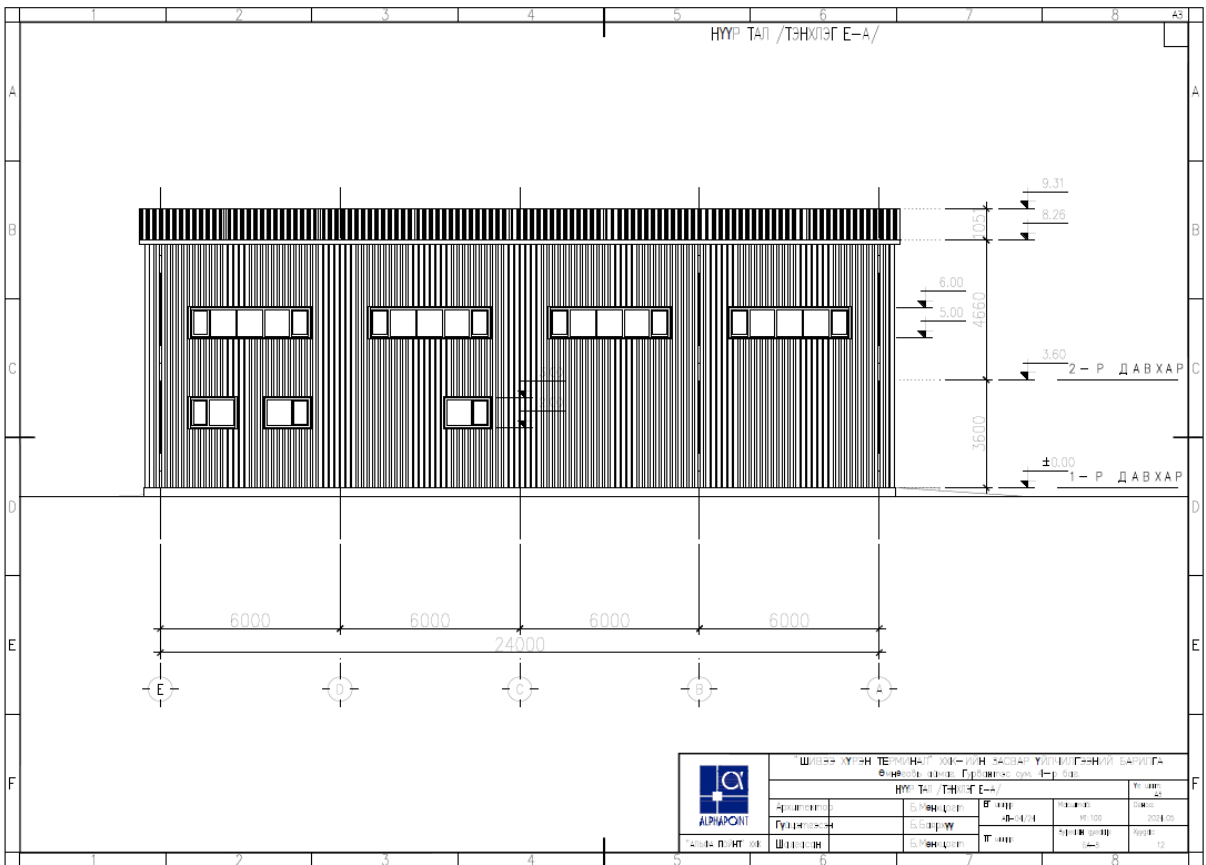
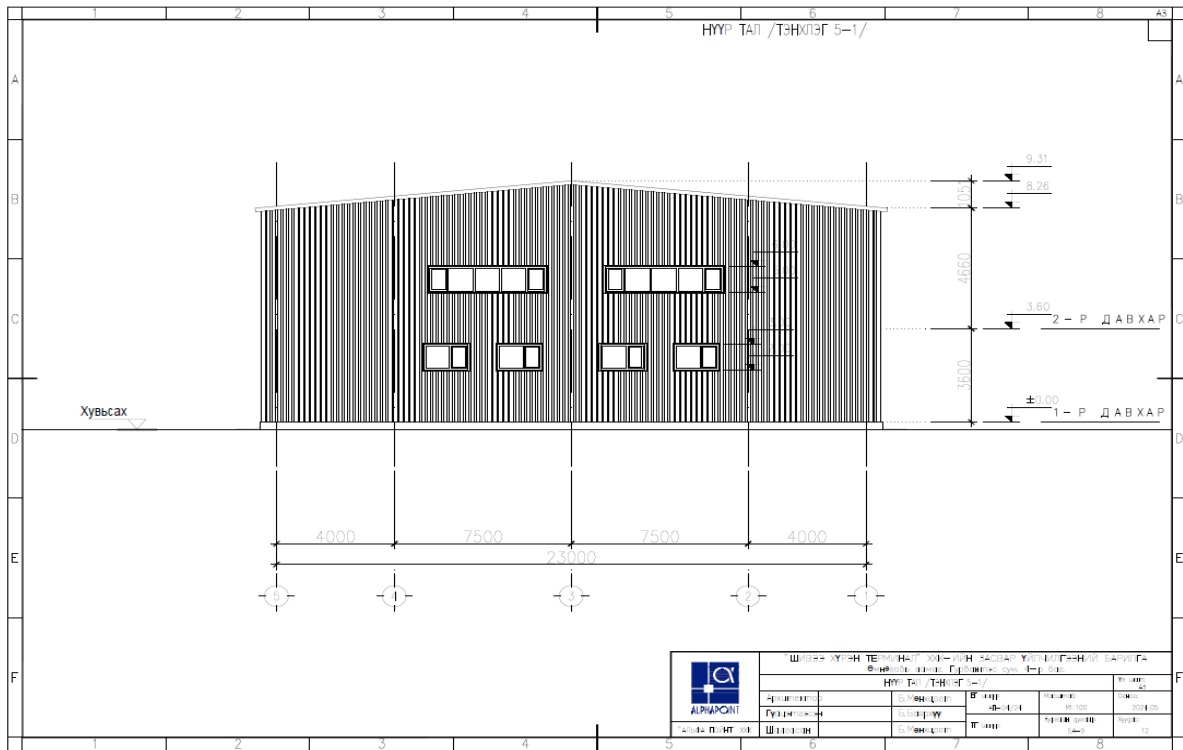
Зураг 3 Төслийн ерөнхий төлөвлөлтийн зураг

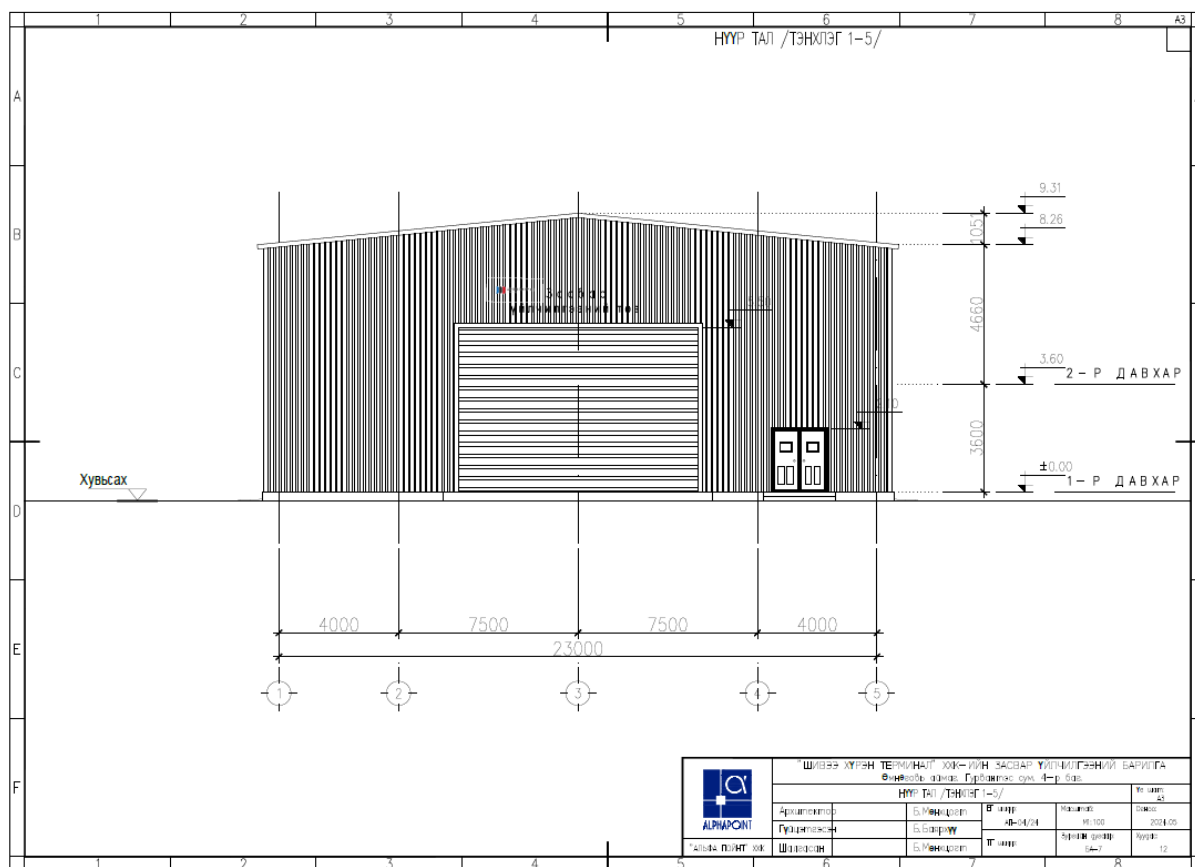
Шивээхүрэн терминал ХХК нь 2025 оны Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд ЗҮТ барихаар тусгагдсан. Барилгын ажлын зургийг “Таргал” ХХК-тай 35.0 сая төгрөгийн гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлж, үүний дагуу 17.5 сая төгрөгийн урьдчилгаа төлбөрийг шилжүүлэн зургийн ажлыг хийлгэсэн болно. Одоогоор уг зураг нь Барилга хөгжлийн төв дээр газрын асуудлаас шалтгаалан

батлагдаагүй бөгөөд нэгдсэн дүгнэлт гарахыг хүлээж байна. Тус дүгнэлт гарсанаар 2026 онд Засвар үйлчилгээний төвийн бүтээн байгуулалтын ажлыг гүйцэтгэхээр төлөвлөж байна.

Засвар үйлчилгээний төвийн зургийг доор харуулав.

1.4 Үйл ажиллагаа явагдах ерөнхий зарчим

Төсөл хэрэгжих ерөнхий зарчим нь монгол улсын нутаг дэвсгэр дэх Нарийнсухайтын бүлэг ордод үйл ажиллагаа явуулах тусгай зөвшөөрөлд бүхий аж ахуй нэгжээс нүүрс ачилт хийж Шивээхүрэн боомт дэх чингэлэгт терминалын талбайд хүргэнэ. Төслийн талбай дахь бүтээгдэхүүнийг хил гаалийн хуваарийн дагуу хэрэглэгчид хүргэснээр чингэлэгт тээврээр хийгдэх үйл ажиллагаа дуусгавар болно.

1.4.1 Уурхайгаас чингэлэгт терминал хүртэлх ачилтын тооцоо

Өдрийн ээлжид нүүрс тээвэрлэсэн машин терминалын талбайн ачилт дуусахыг хүлээж 20 цаг хүртэл талбайн гадна зогсох тул өдрийн ээлжид 1 рейс, шөнийн ээлжид 2 рейс 24 цагт нийт 3 рейс хийхээр тооцсон. Мөн нэг контейнер тээврийн ачааны машин нэг рейс хийхэд нийт 5.9 цаг зарцуулах бөгөөд үүнд хоосон явах хугацаа 1.1 цаг, хоосон явах хурд 50 км/цаг, тээвэр хийх зай 50 км, буцах замын ачаалал 95%-тай, ачаатай явах хугацаа 3.6 цаг бөгөөд ачаатай явах хурд 30 км/цаг, тээврийн зай 50 км, явах замын ачаалал 65%-тай, терминалын талбайд хоосон контейнер ачуулах болон ачаатай контейнер буулгах хугацаа тус бүр 0.1 цаг, уурхайд нүүрс ачуулах, хучуулах, лацдуулах хугацаа 1 цаг байна. Түүнчлэн зөвхөн нүүрс тээвэрлэх хугацаа буюу тээврийн ачааны машин 3 рейс хийхэд 14.5 цаг ба хоногт 17 цаг нүүрс зөөхөд зарцуулж, цаг ашиглалт нь 85%-тай байна (Хүснэгт 1-5). Бетон замаар 3 эгнээ зорчих боломжгүй тул чингэлэг тээврийн машинууд энгийн тээврийн машинтай холилдож явна. Жилийн тээвэрлэлт хийж буй хугацаа нь 288 хоног байна.

Хүснэгт 1.6 Контейнер тээврийн ачааны машины бүтээл

Д/д	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Дүн
I	Нэг рейсийн хугацаа	цаг	5.9
II	Цэвэр нүүрс тээвэрлэх хугацаа	цаг	14.5
	2.1 Хоногт зөөх цаг	цаг	17.0
	2.2 Цаг ашиглалт	хувь	85%
III	Хоногт хийх рейс	рейс	3.0

Терминалын нэмэлт гарцын зөвшөөрөл гарч, бүтээн байгуулалтын ажлууд 3-р улиралд хийгдэж, 4-р улиралд тусгай гарцыг ашиглалтад оруулахаар тооцсон. Тус гарцаар 153 мян.тн нүүрс экспортолно. (Үүний тулд хоногт 5G тээврийн 5 ш машин өдөрт 3 рейс тус тус хийнэ).

Хүснэгт 1.7 Уурхайгаас терминалын талбай хүртэл контейнер тээвэрлэх автомашины тоо

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Дүн*
1	Жилд тээвэрлэх нүүрсний хэмжээ	тн	22,400,000
2	Жилд ачих хоног	хоног	288
3	Хоногт ачих нүүрсний хэмжээ (24 цаг)	тн	77,777.7
3	Хоногт хийх рейс	рейс	8
4	Нэг рейсийн бүтээл	тонн	140,000
5	Хоногийн бүтээл	тонн	77,777.7
6	Шаардлагатай машины тоо	ширхэг	69

1.4.2 Чингэлэгт терминалын талбайгаас БНХАУ хүртэлх ачилтын тооцоо

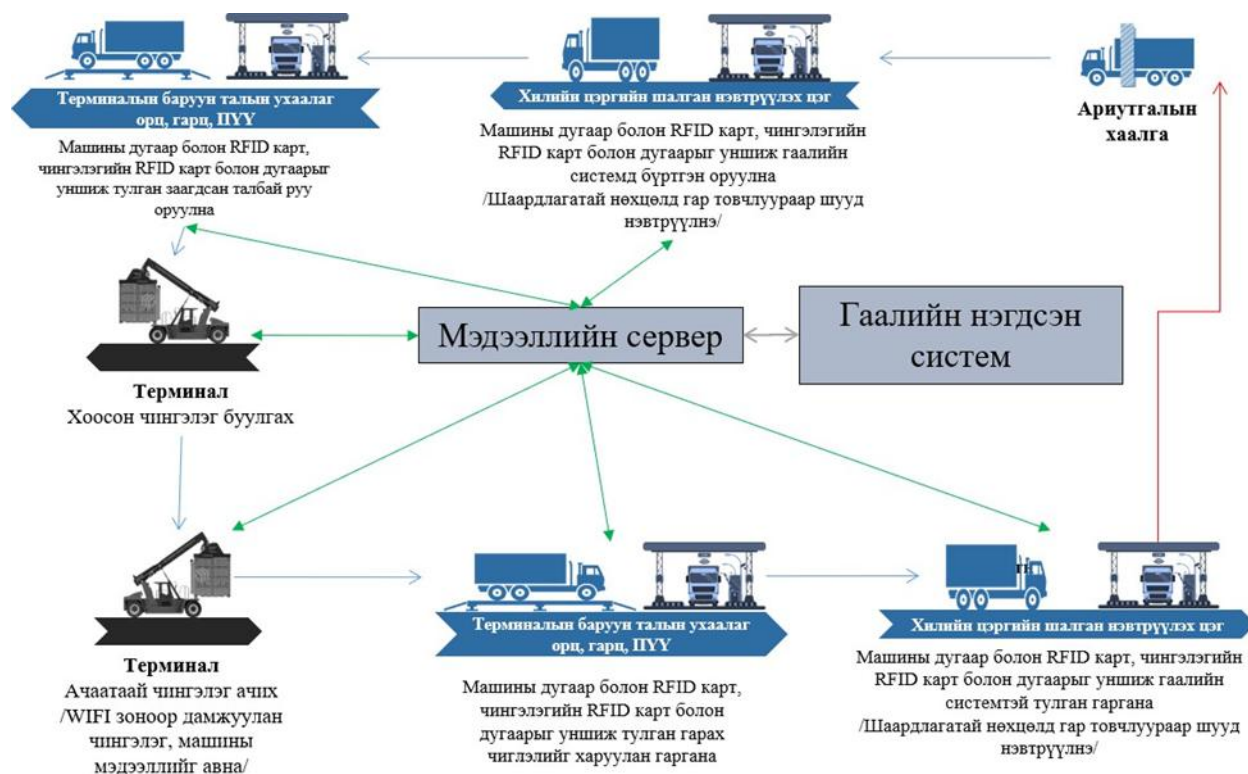
Чингэлэгт терминалын талбайгаас контейнер ачих техникээр ачаатай контейнер ачуулж Шивээхүрэн боомтоор хоногт 2222 чингэлэг буюу 77.7 мян.тн нүүрсийг хил гаалийн хуваарийн дагуу 11 цагаар экспортолж, шөнийн ээлжинд уурхайгаас татан авалт хийнэ. Баяр ёслол, амралтын хоногийг хасаж жилд 288 хоног ажиллахаар тооцсон. Чингэлэгт терминалын талбайгаас БНХАУ хүртэл чингэлэгт тээвэр нэг рейс хийхэд нийт 1.9 цаг зарцуулж байгаа бөгөөд үүнд хоосон явах хугацаа 0.08 цаг, хоосон явах хурд 20 км/цаг, тээвэр хийх зай 1.6 км буцах замыг ачаалал нь 100%-тай, ачаатай явах хугацаа 0.11 цаг, ачаатай явах хурд 15 км/цаг, тээвэрлэлт хийх замын урт 1.6 км, явах замын ачаалал 100%, хоосон контейнер буулгах болон ачаатай контейнер ачуулах хугацаа тус бүр 0.1 цаг, Монгол болон Хятадын хилээр орох, гарах, бүртгэл хийх хугацаа тус бүр 0.3 цаг, Хятад талд явах болон ачуулж буулгах хугацаа 1 цаг тус бүр байна.

Тус тээвэрт зөвхөн нүүрс тээвэрлэхэд 10.5 цаг зарцуулах ба нэг нүүрс тээвэрлэх ээлжид 11 цаг, цаг ашиглалт 95%-тай байна. Хил гаалийн хуваарийн дагуу өдрийн ээлжийн 11 цагт 1 машин 5 рейс хийхээр байна.

Хүснэгт 1.8 Богино зайн жолоочтой контейнер тээврийн ачааны машины бүтээл

Д/д	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Дүн
I	Нэг рейсийн хугацаа	цаг	1.9
II	Цэвэр нүүрс тээвэрлэх хугацаа	цаг	10.5
	2.1 Ээлжид зөөх цаг	цаг	11.0
	2.2 Цаг ашиглалт	хувь	95%
III	Хоногт хийх рейс	рейс	5.0

Богино зайн жолоочтой контейнер тээврийн машин хоногт 77,777 тонн нүүрс, жилд 288 хоног 22.4 сая тонн нүүрс тээвэрлэлт хийнэ. Жолоочтой тээврээр 69 машин хоногт 5 рейс хийж 77.7 мян.тонн нүүрс тээвэрлэнэ.

Зураг 4 Мэдээллийн серверийн ажиллах схем

2. ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

2.1 Түүхэн товчоон

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сум нь 1954 онд анх Тост нэртэйгээр одоогийн Сэврэй сумын 1 дүгээр баг, Ноён сумын 3, 4, 5 дугаар багууд нийлж Улаан толгой гэдэг газар 281 өрх, 943 хүн амтай, 63,2 мянган малтай байгуулагджээ. 1959 онд орон даяар нэгдэлжих хөдөлгөөн ялсаны үрээр, 1960 онд БНМАУ-ын Ардын Их Хурлын Тэргүүлэгчдийн зарлигаар Гурвантэс сум гэж нэрлэгдэн, одоогийн байрлаж байгаад Уртын дэнжид төвлөрсөн байна.

2.2 Газар нутгийн онцлог

Тус сум нь 2.9 сая га газар нутагтай хойд, баруун, баруун урд талаараа Баянхонгор аймгийн Шинэ жинст, Баянговь, Баянлиг, зүүн, зүүн хойд талаараа өөрийн аймгийн Сэврэй, Ноён, урд талаараа БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Эзний хошуутай хиллэж, Говь-Алтайн нурууны цаад цөлөрхөг бүсэд оршдог. Улаанбаатараас 870 км, аймгийнхаа төвөөс 320 км алслагдсан байгалийн үзэсгэлэнт газар ихтэй, цаашид аялал жуулчлал хөгжих бүрэн боломжтой газар нутагтай.

Сумын газар нутгийн ихэнх хэсэг нь олон сая жилийн өмнө амьдарч байсан аварга үлэг гүрвэлийн орон гэгдэх бөгөөд ховор нандин олдвороороо гадаад дотоодын эрдэмтдийн анхаарлыг татаж Зөвлөлт, Польш, Монголын палеонтологичид хайгуул шинжилгээ хийж тэдний ажил шинэ шинэ олдвороор баяжсанаар ирсэн юм. Энэхүү олдворууд нь Москва, Варшав, Улаанбаатар, Даланзадгадын музейд өнө эртний аварга динозавр болон сүндэрлэж чимэг болж байна.

Мөн сайн чанарын чулуун нүүрс, давсаар баялаг, алт, төмрийн хүдэр, барилгын сайн чанарын шохой, шохойн чулуу, төрөл бүрийн өнгийн шороон будаг болон гартаам, мана зэрэг үнэт чулуу элбэг тохиолдоно.

2.2 Эдийн засаг, нийгмийн үзүүлэлтүүд

Гурвантэс сум нь засаг захиргааны анхан шатны нэгж болох 5 багтай, эдийн засгийн гол суурь баазаа мал аж ахуйг болгон хариуцлагатай уул уурхайг хөгжүүлэх эхлэлийг тавин ажиллаж байна. Тус сум нь 2018 оны байдлаар 4934 хүн амтай 187458 толгой малтай 1558 өрхтэй. Сумын төвд төсөвт 7 байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас гадна холбооны салбар, банк, цаг уур, ШТС-ийн зэрэг хувийн хэвшлийн байгууллагууд ажиллаж байна. Сумаас 55 км-т орших Дундголын давсны уурхай, нөхөрлөл нь жилдээ 220 орчим тн давс олборлож борлуулдаг ба сумаас 25 км-т орших нүүрсний орд газарт уул уурхайн компаниуд нүүрс олборлон БНХАУ-д экспортолж байна.

Гурвантэс сум нь цэцэрлэг, эмнэлэг, соёлын төв, номын сан, цагдаагийн тасаг ажиллаж байна. 2005-2006 оны хичээлийн жилээс 8 жилийн дунд сургууль 11 жилийн сургалттай сургууль болон өргөжсөн. Мөн тус сумын нутагт хилийн цэргийн 0166 дугаар анги байрладгаас гадна “Шивээ хүрэн”-ийн хилийн боомт үйл ажиллагаа явуулж байна.

Холбоо харилцааны хувьд 2006 оны 11 сард мобикомын үүрэн телефон суурилагдан, хүн амын 70 орчим хувь нь гар утас хэрэглэж байна. БНХАУ-ын ӨМӨЗОрны хөрш аймгаас өндөр хүчдэлд холбогдсон, 24 цагийн гэрэл цахилгаантай.

2.3 Физик газарзүй, байгаль цаг уурын нөхцөл

Хүрэн толгойн нүүрсний ордын геологийн тогтоц Нарийнсухайтын нүүрсний орд нь Овоот хурлын грабень синклиналийн хойт жигүүрийг үүсгэж байгаа дээд палеозой-доод мезозойн терриген тунамал хурдасны дунд илэрсэн байдгийг өмнөх судлаачид тогтоосон ч сүүлийн үеийн судлаачдын ажлуудаар түүний насыг бүр мезозойны дунд үед хамааруулах хандлага ажиглагдаж байна.

Манай нэртэй эрдэмтдийн Ноён сумын хотгорт ялгасан триасын хурдасны доод талд түүнийг эмжсэн байдлаар нүүрс агуулсан хурдас илэрсэн байдгийг дээд пермийн Дэлийншанд формацид хамааруулсан байдаг юм. Иймээс бид энэ үндэслэлээр Нарийнсухайтын нүүрс агуулсан хурдасыг жиших аргад тулгуурлан дээд пермийн Дэлийншанд формацид, түүнийг хучиж байгаа хурдасыг триасын үеийн Ноён сумын формацид тус тус хамааруулж үзлээ.

Физик газарзүйн мужлалын хувьд Алтайн уулархаг их мужийн Говь-Алтайн мужид хамаарна. Хойд талаараа Бумбын нуруу (2360 м), Тостын нуруу (2517 м), Тахилтын хяр (2316 м) гэсэн 30 км өргөнтэй 180 км үргэлжлэх уулсаар хүрээлэгдэн оршдог. Дээрх уулсаас эх авсан хуурай сайрууд байх ба зарим хэсэгтээ нилээд өргөн бөгөөд хэдэн арван км үргэлжилдэг бөгөөд урагш хил давтал уруу, хил давтал үргэлжилнэ.

Ордын дүүргийн хувьд харьцангуй өндөр 1525-1560 м. Төв Азийн гадагшаа урсгалгүй ай савд хамаарагдана. Тухайн жилийн цаг уур, хур тунадасны хэмжээнээс хамаарч усны горим ихээхэн хувьсамтгай бөгөөд их цас орж хайлах, үргэлжилсэн бороотой үед хэдэн арван км үргэлжлэх хуурай сайрууд түр зуурын ширүүн урсгалтай гол болж хувирах ба бороо зогсмогц урсац байхгүй болдог онцлогтой. Хагарлын гарал үүсэлтэй олон тооны булаг тохиолдох ба ихэнх нь мөн урагш урсгалтай бөгөөд элсэн доогуур шурган алга болдог. Хүн малын унданд гар хийцийн худаг хэрэглэдэг бөгөөд усны түвшин нь 1-2 м, заримдаа 5-7 метр байдаг байна.

2.4 Цаг агаарын төлөв байдал, олон жилийн төлөв

Монгол орны уур амьсгалын гол онцлог бол жилийн дөрвөн улирлын ялгаа ихтэй, энэ чанараараа агаарын температурын хэлбэлзэл өндөр, хур тунадас бага, уур амьсгалд өргөрөгийн болон өндрийн бүслүүрийн ялгаа тодорхой илэрдэг явдал юм. Монголд богино (VI сараас VIII сарын дунд

хүртэл үргэлжлэх), хуурай зун, ихээхэн хүйтэн, урт (XI сараас IV сар хүртэл үргэлжлэх) өвөлтэй, хавар намрын улирлын үргэлжлэх хугацаа жилээс жилд өргөн хүрээнд хэлбэлздэг онцлогтой. Эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай, өвөл $-15-20^{\circ}\text{C}$ хүйтэн, зун $+30+35^{\circ}\text{C}$ заримдаа $+40^{\circ}\text{C}$ хүрч халдаг. Нэгдүгээр сарын агаарын дундаж температур $-14 -18^{\circ}\text{C}$,). Үнэмлэхүй их халуун нь $+28 +44.0^{\circ}\text{C}$ хүрнэ. Говь цөлийн бүсэнд 150-50 мм орчим хур тунадас унах ба хур тунадасны 85% орчим нь жилийн дулаан улиралд /IV-IX сард/ үүнээс зөвхөн 7,8 дугаар сард 50-60% нь орно. Монгол оронд үүлшил бага, цэлмэг өдрийн тоо их, жилдээ 230-260 хоног байх тул жилдээ 2600-3300 цаг нар гийгүүлнэ. Монголын тал хээр, говь цөлийн бүс салхи ихтэй. Жилийн дундаж салхины хурд энэ бүс нутагт 4-6 м/с. Монгол орны нутгийн 41.3%-ийг эзлэх говь-цөлийн бүсэнд сул шороо элбэг, салхи ихтэй тул шороон шуурга олонтоо тохиолдоно. Энэ бүс нутагт жилдээ 30-100 өдөр, Монгол элсний өмнөд захад жилдээ 120 өдөр шороо хийснэ.

3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

3.1 Агаарын чанарт нөлөөлөх байдлын үнэлгээ

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын 5-р баг буюу Бага-Овоо багийн нутагт хэрэгжих “Чингэлэгт тээврийн терминалын талбай” төслийн үйл ажиллагаанаас агаарын чанарт үзүүлж болзошгүй нөлөөллүүд голчлон барилгын үе шатанд үүсэхээр байгаа бөгөөд богино хугацааны шинж чанартай байна. Нарийнсухайтын бүлэг ордын уурхайн талбайгаас хатуу хучилттай замаар нүүрс тээвэрлэх тул тээврийн машины хөдөлгөөнөөс үүдэн тоос тоосонцор дэгдэж орчны агаарт бохирдол учруулахааргүй байна. Харин төслийн хүрээнд тээвэр хийж байгаа машин техникийн хөдөлгүүрийн ажиллагаанаас үүдэн агаар бохирдуулагч ялгарахаар байна.

Төслийг Нарийн сухайтын бүлэг ордоос нүүрс олборлож байгаа аж ахуйн нэгжүүд хамтран хэрэгжүүлэхээр байгаа бөгөөд эдгээр төсөл хэрэгжүүлэгчид нь Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын Бага-Овоо-5 багийн нутаг дэвсгэрт 17 га талбайд чингэлэгт тээврийн терминалын талбайг нүүрс хадгалах, тээвэрлэх зорилгоор байгуулахаар төлөвлөөд байна. Төслийн талбайд 4950 ширхэг (ачаатай-2475, хоосон-2475) контейнер багтах бөгөөд нийт 158.4 мянган тонн нүүрсний багтаамжтай байна. Нэг эгнээнд хамгийн ихдээ 6 контейнер байршуулах бөгөөд 2 талаас нь ачигч 3, 3 эгнээгээр 3 давхарлаж өрж хураахаар тооцсон. Уурхайгаас буюу ачилтын талбайгаас чингэлэг тээврийн машин ачигчаар нүүрс ачуулан гаалийн хяналтын талбай руу хоногт 87 автомашинаар 1044 чингэлэгт 33.3 мянган тонн нүүрсийг 24 цагаар 2 ээлжээр тээвэрлэнэ.

Нүүрсийг уурхайн талбайгаас чингэлэгт тээвэр буюу дээд талаас бусад хэсэг нь битүү чингэлэгт ачиж, тусгайлан бэлдсэн терминалын талбайд чингэлэгтэй нь буулгах учир төслийн талбай орчимд нүүрснээс үүдэлтэй тоос тоосонцор бага үүсэхээр байна. Нүүрс тээвэрлэж байгаа чингэлгийн задгай хэсгийн нүүрсний нурмаг хэсэг салхинд хийсэж агаарын орчны бохирдуулж болзошгүй байна.

3.2 Хөрсөн бүрхэвч, газрын гадаргад нөлөөлөх байдлын үнэлгээ

Чингэлэгт тээврийн терминалын талбай төслийн үйл ажиллагаанаас хөрсөн бүрхэвчид үзүүлж болзошгүй гол нөлөөлөл нь барилгажуулах үйл ажиллагаа болон хүнд даацын машин механизмын хөдөлгөөний нөлөөгөөр үүсэхээр байгаа бөгөөд барилгын ажлын явцаас үзүүлэх нөлөө богино хугацааны шинж чанартай байна. Чингэлэгт тээврийн терминалын талбай дахь үйл ажиллагааны үе шатанд үүсэж болзошгүй нөлөөллүүд нь нүүрс тээвэрлэлт, засварын үед шатах тослох материал асгарах, хог хаягдлын буруу зохицуулалт, хатуу хучилтгүй зам дээрх машин механизмын хөдөлгөөн, шингэн хаягдал буюу бохир усны буруу зайлуулалт зэргээс үүсэхээр байна. Төслийн хэмжээнд сард 775 кг хатуу хог хаягдал ялгарахаар байгаа бол 5,250 л шингэн хаягдал ялгарахаар байна. Үүнээс гадна уурхайн талбайгаас терминалын талбайгаас тээвэр хийж байгаа машин техникийн эвдрэлээс

үүсэх эд анги болон жолооч нарын ахуйн хэрэглээнээс гарах хог хаягдлыг ил задгай хаяснаас хөрсөн бүрхэвчид бохирдол үүсгэж болзошгүй.

3.3 Ургамалжилт

Монгол орны ургамал газарзүйн мужлалаар “Шивээ хүрэн терминал” ХХК-ийн талбай нь Алтайн өвөр говийн цөлийн тойрог, Алшаа говийн тойрог болон Говь-Алтайн уулын цөлөрхөг хээрийн гэсэн гурван тойрог хамаардаг учир ургамлын аймгийн хувьд дээрх тойргуудын ургамлын аймгуудын бүрдлийг агуулсан өвөрмөц онцлогтой бүс юм.

Төслийн нийт 17 га талбайд терминалын талбай, тээвэр хийх машины техникийн явах зам талбайг бэлтгэхээр төлөвлөсөн. Иймд уг талбай бүхэлдээ хатуу хучилт, цементтэй тул тухайн орчны ургамлан нөмрөг устахаар байна. Төслийн талбайд хийгдсэн 2020 оны ургамлын хээрийн судалгааны үр дүнгээс харахад ховор, нэн ховор ургамал бүртгэгдээгүй бөгөөд хүмүүнсэг ургамал элбэг тохиолдсон бөгөөд ургамлан бүрхэвч төсөл хэрэгжих нийт талбайн 8-16%-д байгаа нь халцгай газар зонхилж байгааг харуулж байна.

3.4 Усан орчин

Төслийн талбайн ойролцоо буюу Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын Бага Овоо-5-р багийн нутагт гол мөрөн, нуур цөөрөм зэрэг гадаргын ус байхгүй. Усан орчинд шууд сөрөг нөлөөлөл үүсгэж болох үйл ажиллагаа нь богино хугацаанд барилгын ажилд болон урт хугацаанд ажилчдын ахуйн хэрэглээний ус ашиглах, дам нөлөөлөл үүсгэж болох үйл ажиллагаа нь шатах тослох материалын асгаралт, бохир усны буруу зохицуулалт зэрэг байна. Төсөл дээр ажиллаж байгаа ажилчдын ахуйн хэрэглээнээс 5,250 л бохир ус гарахаар байна (Бүлэг 1). Барилга угсралтын үед барилгын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа том оврын машины хөдөлгөөний улмаас хөрс суларч, талхлагдаж тоосжилт үүсэх магадлалтай тул 32,000 литр усны танкны багтаамжтай зам усалгааны машиныг барилга угсралтын ажил дуусах хүртэл түр хугацаанд хэрэглэнэ.

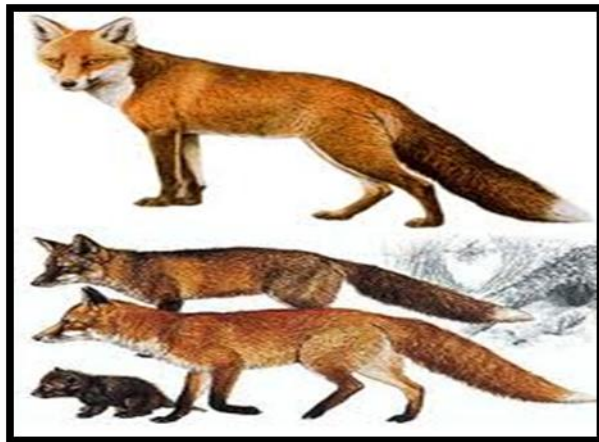
Төслийн хүрээнд ажилчдын ахуйн хэрэглээнээс гарах усыг “Алтай Эколог” ХХК-ын ханган нийлүүлж байгаа орчин үеийн орос технологи бүхий бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг суурилуулах бөгөөд энэхүү байгууламжаар цэвэрлэсэн ус нь MNS 4943:2011 Хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэршүүлсэн бохир усны ерөнхий шаардлагыг бүрэн хангасан. Тиймээс цэвэрлэх байгууламжаас цэвэрлэгдэн гарсан усыг зам усалгааны ажилд хэрэглэх боломжтой.

3.5 Биологийн төрөл зүйл Ойр орчим ургамлын аймаг, ургамалжилт

Ургамлан бүрхэвчийн тухайд цөл, цөлөрхөг хээрийн сөөг, сөөгөнцөр, заримдаг сөөг зэрэг цөлийн бүсэд дасан зохицсон монгол орны унаган ургамлууд зонхилон тархсан. Ургамалжилтийн зонхилох хэв шинж нь зүүн гарын улаан бударганат, хуурай сайрт шар хотир-монгол бүйлст- алтан харгана- улаан бударганат хэв шинжтэй байх бөгөөд өргөн хотгор, уст цэг, булгийн хужир, мараалаг, давстай чийгсэн газарт Сибирь хармаг, Гялгар дэрс, Гоолиг бадаргана, Ширэг улалж, ургасан байдаг.

3.6 Амьтны аймаг

Амьтны аймгийн бүрэлдэхүүний үндсэн хэсгийг говь цөлийн бүсийн амьтад бүрдүүлэх боловч тодорхой хэсгийг нь алтайн уулархаг газрын амьтад болох Аргал, Янгир, зэрэг ховор амьтад уулархаг газраар тохиолдоно. Уурхайн орчимд саарал чоно, үнэг, хярс, туулай, зэрэг хөхтөн амьтад, мөн могой, хонин гүрвэл, олон тооны шувууд байна.

Зураг 5 Төслийн талбайн орчмын сээр нуруутан

4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

Төслийн үйл ажиллагааг явуулахдаа байгаль орчинд учрах сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах, нөхөн сэргээх замаар байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагаа явуулах асуудлыг шийдвэрлэхэд чиглэгдэнэ.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхээр доорх зорилтуудыг дэвшүүлж байна. Үүнд:

- БОННУ-ний тайланд тусгагдсан зөвлөмжүүдийг төлөвлөн хэрэгжүүлснээр байгальд шууд болон шууд бус хэлбэрээр үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, байгаль орчны төлөв байдлыг сайжруулах, хэвийн хадгалах, хамгаалах
- Монгол улсын Байгаль орчны багц хуулийн хэрэгжилтийг хангах.
- Байгаль орчныг хамгаалах, сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арилгах талаар заавар зааварчилгааг ажиллагсдад сургалтын хэлбэрээр өгөх.
- Аймаг, сумын удирдлага, хяналтын байгууллага, багийн ард иргэдтэй байгаль хамгаалах асуудлаар зөвлөлдөж тэдний саналыг авч хамтран ажиллах.
- Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх
- Байгаль орчны менежментийн тогтолцоог сайжруулах

5.СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Агаарын чанарт нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах

5.1 Зам талбайд усалгаа хийх

Компанийн үйл ажиллагааны явцад шороон замын хөдөлгөөн, нүүрс буулгалт, ачих ажиллагаанаас үүдэлтэй тоосжилт нь агаарын чанарт сөрөг нөлөө үзүүлэх эрсдэлтэй. 2025 онд зам талбайн тоосжилт дарах, сөрөг нөлөөллийг бууруулах зорилгоор 350,000,000 сая төгрөгийн үнэ бүхий зам усалгааны автомашиныг худалдан авч, хилийн цэргийн 3-ийн хаалтаас Шивээхүрэн терминал ХХК-ийн 1-р пүү хүртэлх шороон замын усалгааг тогтмол хийж байна.

Үйл ажиллагаанаас үүсэх гол сөрөг нөлөөлөл:

- Шороон замын хөдөлгөөнөөс үүсэх тоосжилт
- Нүүрс буулгалт, ачих үеийн нарийн ширхэгт тоос (PM10, PM2.5)
- Хүнд даацын автомашины хөдөлгөөнөөс үүсэх утаа
- Хуурай, салхитай улиралд тоосжилтын эрчим нэмэгдэх

Хилийн цэргийн 3-р хаалтнаас терминалын 1-р пүү хүртэлх шороон замд тээврийн хэрэгслийн нягтаршил өндөр байдаг тул агаарын чанарт шууд нөлөөлөх хүчин зүйл болдог.

Усалгаа хийх:

- Замын гадаргуугийн тоосжилтыг бууруулах
- Нарийн ширхэгт тоосонцрын тархалтыг багасгах
- Орон нутгийн оршин суугчид болон жолооч нарын эрүүл мэндийг хамгаалах
- Байгаль орчны стандарт, шаардлагыг хангах

Мөн 2026 онд хилийн цэргийн 3-ийн хаалтаас Шивээхүрэн терминал ХХК-ийн 1-р пүү хүртэлх шороон замыг зам усалгааны систем суурилуулахаар төлөвлөж байна.

5.2 Машин механизмаас ялгарах хорт утааны сөрөг нөлөөг бууруулах

Машин механизмаас ялгарах хорт утааны сөрөг нөлөөг бууруулах зорилгоор:

- Ашиглагдаж буй машин техникийг үзлэгт хамруулах /Төслийн талбайд ашиглагдаж буй машин техникүүд болох 12 чингэлэг өргөгч, 8 сэрээт ачигч, үйлчилгээний 3 машин, талбай цэвэрлэгээний машиныг АТҮТ-ийн үзлэг оношилгоонд оруулж төлбөр тооцоог төлөх /
- Агаарын бохирдлын төлбөрийг төлөх

5.3 Барилга байгууламж барих үйл ажиллагааны үед үүсэх тоосжилт бууруулах

2026 онд техникийн тосолгоо үйлчилгээ хийх Засвар үйлчилгээний төвийг барихаар төлөвлөсөн. Барилга угсралтын ажлын үед дараах байдлаар агаарын чанарт нөлөөлөх эрсдэлтэй:

- Газар шорооны ажил (ухах, тэгшлэх, булшлах)
- Ил задгай шороо, дайрганы овоолго
- Барилгын материал ачих, буулгах
- Хүнд даацын автомашины хөдөлгөөн

5.3 Барилга байгууламж барих үйл ажиллагааны үед үүсэх тоосжилт бууруулах

2026 онд техникийн тосолгоо үйлчилгээ хийх Засвар үйлчилгээний төвийг барихаар төлөвлөсөн. Барилга угсралтын ажлын үед дараах байдлаар агаарын чанарт нөлөөлөх эрсдэлтэй:

- Газар шорооны ажил (ухах, тэгшлэх, булшлах)
- Ил задгай шороо, дайрганы овоолго
- Барилгын материал ачих, буулгах
- Хүнд даацын автомашины хөдөлгөөн

Хуурай, салхитай цаг агаарын нөхцөл үүсэх эрсдэлтэй тул барилга угсралтын ажлын үед үүсэх тоосжилтыг бууруулж, агаарын чанарыг стандартын түвшинд барих, ажилчид болон орчны эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг багасгаж ажиллахаар төлөвлөж байна.

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Төслийн үйл ажиллагаанаас гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөлд өртөх орчноор буюу агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хөрс болон ургамлын нөмрөгт үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах, усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, амьтны аймагт үзүүлж болзошгүй нөлөөллийг бууруулах арилгах зэрэг чиглэлүүдээр бүлэглэн авч үзсэнийг Хүснэгт 6-2-т бүрэн эхээр харуулав. Төсөл хэрэгжүүлэгч энэхүү БОХТ-г бүрэн хэрэгжүүлсэн нөхцөлд төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс зайлсхийх, тэдгээрийг бууруулах, арилгах бүрэн боломжтой.

Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Агаарын чанар								
Барилга угсралтын явцад үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа машин техникийн хөдөлгөөнөөс тоосжилт үүсэх	Барилга байгууламж барих үед машин техник зорчсон хатуу хучилтгүй зам талбайг тогтмол услах	м2	удаа	-	-	255,000	Тоосжилт ихтэй 4-9-р сард	Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага. MNS 4585:2025. Автомашин. Утааны тортогжилтын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих арга
Барилгын материал, ажиллах хүч, тоног	Төслийн талбай дотор, тээврийн зам дагуу, хог хаягдлыг цэг	Төслийн талбай	Цэгийн тоо	-	-	300,000	Улиралд 1 удаа	

төхөөрөмжийг төслийн талбай руу тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслийн хөдөлгүүрийн түлшний шаталтаас CO, SO2, NOx болон PM10 зэрэг агаар бохирдуулагчид ялгарах	орчимд болон тээврийн машины зогсоолын орчимд агаарын бохирдуулагч хэмжих цэг байгуулж, тогтмол хэмжиж байх							MNS ISO 3929 : 2014 Агаарын чанар, хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ
Ажилчдын ахуйн хог хаягдлыг шаардлага хангасан нөхцөлд түр хадгалаагүй болон тогтмол төвлөрсөн хог хаягдлын цэг рүү зөөвөрлүүлээгүйн улмаас агаар бохирдох	Хогийг ангилах, зориулалтын хогийн саванд хаяж байх, тогтмол хог хаягдлын төвлөрсөн цэг рүү ачуулж байх	Төслийн талбай	Цэгийн тоо	-	-	1,300,000	Тухайн жилд	
Усан орчин								
Усны хэрэглээнээс газар доорх усны нөөцийн хомсдол үүсэх	Усны зохистой ашиглалтын талаар сургалт явуулах.	Төслийн талбай	удаа	-	4	280,000	Улирал бүр	Усны тухай хууль Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS0900:2018
Усыг зөвшөөрлийн бус эх үүсвэрээс, эрүүл мэндийн шаардлага хангаагүй ус хэрэглэх болон усны эх үүсвэртэй зүй зохисгүй харьцаж	Ажилчдын ахуйн хэрэглээнд хэрэглэх ус ашиглалтыг хэмнэлттэй байлгах зорилгоор ус хэмнэгч цорго буюу хошууг байршуулах	Төслийн хүрээнд	ш	20.0	16	320,000	2026 оны турш	

гачигдал, бохирдол үүсгэх	Гүний худгийн тоног төхөөрөмж, эрүүл ахуйн бүсийн хамгаалалтыг тогтмол шалгаж сайжруулалт хийх, ойр орчныг цэвэрлэх	Төслийн талбай	удаа	-	4	-	Улирал бүр	
	Гүний худгийн барилга байгууламжийг шинээр барих, тоноглох, ашиглалтын шаардлагад нийцүүлэн тохижуулах	Төслийн талбай	ш	Тухай бүр хэрэглээний зардлаас	1	Тухай бүр хэрэглээний зардлаас	3-улирал	
	Усны хэрэглээг батлагдсан загварын дагуу тогтмол бүртгэж, хяналт тавьж ажиллах	Төслийн талбай	удаа	Тухай бүр хэрэглээний зардлаас	12	Тухай бүр хэрэглээний зардлаас	Сар бүр	
Газрын гадарга, хэвлий болон хөрсөн бүрхэвч								
Шатах, тослох материал нефтийн бүтээгдэхүүн алдагдах, асгаралт үүссэнээр хөрсөн бүрхэвч бохирдох	ШТМ асгарах, алдагдах үед ашиглах хувийн хамгаалах хэрэгсэл, асгаралт үүссэн тохиолдолд саармагжуулах хэрэгслийг төслийн талбайд байрлуулах. /элс хоосон сав, бортого, бортого	Төслийн талбайд: Хөрс саармагжуулах талбай Засварын байр	Тухай бүр	ш	-	600,000	Тухай бүр	MNS 5916-2008 “Газар шорооны ажлын үеийн үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт”, MNS 5914:2008 Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Нэр

	онгойлогч, наалддаг шошго, металл юүлүүр, хүрз, хогийн шүүр, хориглох тэмдэг болон тууз зэрэг/							томьёо, тодорхойлолт MNS 3297- 1991, “Байгаль хамгаалал. Хөрс. Хот суурин газрын хөрсний ариун цэврийн үнэлгээний үзүүлэлтийн норм Хог хаягдлын тухай хууль MNS 5850- 2019, “Хөрсний чанар, хөрс
Хатуу, шингэн хог хаягдлын улмаас хөрс бохирдох	Хог хаягдлыг ангиан ялгаж гэрээт байгууллагаар сар бүр төслийн талбайгаас тогтмол зөөвөрлүүлэх	Төслийн талбай	Тухай бүр	Хог хаягдлын менежмент төлөвлөгөөнд тусгагдсан			14 хоногт 1 удаа	
	Зориулалтын хог хаях цэгээс бусад газар хог хаягдал хаяхгүй байх, хог хаягдлыг ангиан ялгах арга хэмжээг хэвшүүлэх талаар ажилчдад заавар зөвлөгөө өгөх сургалт зохион байгуулах, самбар пайз байрлуулах	Төслийн талбай	Тухай бүр	Удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээнд тусгагдсан			Тухай бүр	
Ажилчид засмал зам талбайгаар яваагүйн улмаас хөрс талхлагдах	Ажилчдыг засмал зам талбайгаар явахыг сануулсан тэмдэглэгээ байршуулах	Төслийн талбай	ширхэг	-		50,000	Тухай бүр	
Ургамлын нөмрөг								
Чингэлэгт тээврийн терминалын талбай байгуулж хатуу хучилттай	Ховор, нэн ховор ургамалд үзүүлэх болзошгүй сөрөг нөлөөллийг тодорхойлохын	Төслийн талбай	ширхэг	1	-	200,000	Барилга угсралтын үйл ажиллагаа	MNS 5916-2008 “Газар шорооны ажлын үеийн үржил шимт

болгосноор ургамлан нөмрөг устаж шууд нөлөөлөлд өртөнө	тулд ажиглалт судалгаа хийх, мэдээлэл цуглуулах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг үр дүнтэй зохион байгуулах						эхлэхээс өмнө	хөрс хуулалт, хадгалалт”, MNS 5914:2008 Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Нэр томьёо, тодорхойлолт MNS 5918:2008 “Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах. Техникийн ерөнхий шаардлага”.
	Төслийн талбайд олон наст ургамал тарьж, зүлэгжүүлэх, мод тарих ажлыг мэргэжлийн байгууллагын тусламжтайгаар хийж гүйцэтгэх	Төслийн талбай	ширхэг	Ногоон байгууламжийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан			Газар шорооны ажлын дараа	
Амьтаны аймаг								
Амьтан дуу чимээ, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн, гэрлийн нөлөөгөөр байршиж буй газар нутгаасаа үргэх, дайжих; мөн төслийн барилга байгууламж цаашид өргөжин тэлэх явцад амьдрах орчны шууд хомсдол, хуваагдалд орох	Ховор болон нэн ховор амьтад, тэдгээрийн нүүдэл, шилжилт хөдөлгөөн, мөн төслийн талбайн дотор болон гадна анхаарал болгоомжтой зорчих	Төслийн талбай	ширхэг	1	-	300,000	Оны эхний улиралд багтаан тээврийн бүх ээлжийн жолооч нарыг хамруулж жолооч бүрд нэг удаа 5 жилд 5 удаа	
Төслийн талбай түүний ойр орчимд хог хаягдлыг ил	Хог хаягдлыг ангилан зориулалтын битүү саванд	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө-нд тусгав.						

задгай цуглуулснаас мал амьтад тэжээл хайж ирэх орогнох, хордож болзошгүй	байршуулах, битүүмжлэлийг байнга хянаж шалгах							
Амьтад тээврийн хэрэгсэлд дайруулан үхэж, хорогдох эрсдэлтэй	Уурхайгаас төслийн талбай хүртэлх тээвэрлэлтийн замд мал амьтан сэргийлэн тэмдэг тэмдэглэгээ тавих, жолооч нарт эрсдэлт газруудын байршлыг мэдээлэх, мал амьтан дайрагдсан тохиолдолд авах арга хэмжээний зааварчилгаа өгөх	Уурхайгаас төслийн талбай	ширхэг	1	-	200,000	Жилийн турш, шинээр ажилд буй бүх ажилчид сургалтанд хамрагддаг	“Тал хээр, говь цөлийн бүсийн авто болон төмөр зам дагуу нүүдлийн туруутан амьтдад зориулсан гарц” байгуулах стандарт, Нүүдэллэдэг зүйлүүдийн конвенц, Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн үнэлгээ, ОУСК-ийн гүйцэтгэлийн стандарт-6, ЕСБХБ-ны гүйцэтгэлийн шалгуур-6
Нийт зардал						3,805,000		

6.ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Чингэлэгт тээврийн терминалын талбай төсөл нийт 59.2 га талбайд үйл ажиллагаа явуулахаар төлөвлөж байна. Газрын тухай хуульд газар эзэмшигч нь эзэмшлийн талбайн 10 хувиас багагүй талбайд ногоон байгууламж байгуулахаар тусгагдсан байна. Иймд төслийн хэрэгжилтийн эхний шатанд төсөл хэрэгжих талбайд ногоон байгууламж байгуулахаар төлөвлөсөн. Уг төлөвлөгөөний дагуу ажилчдын байрыг тойруулан нийт 12000м2 хотхон хашааг зүлэгжүүлэх, бут сөөг тарих ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулахаар төлөвлөж байна.

Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Ногоон байгууламж байгуулах	Хотхоны талбайн 2,000м2 хотхон хашааг зүлэгжүүлэх, бут сөөг тарих	2,000м2	М2	2,000м2	3,000,000	2026 онд хотхон зүлэгжүүлэх	MNS5916-2008 “Газар шорооны ажлын үеийн үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт” MNS 5914:2008 Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Нэр томьёо, тодорхойлолт
Нийт зардал					3,000,000		

7. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төсөл хэрэгжих талбай орчимд хийгдсэн судалгаагаар ямар нэгэн археологи, палеонтологийн олдвор бүртгэгдээгүй. Гэвч барилга, газар шорооны ажлын явцад соёлын өв олдхоыг үгүйсгэж болохгүй. Тиймээс үйл ажиллагааны явцад соёлын өв олдсон тохиолдолд Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 30.4-т заасны дагуу олдворыг илрүүлсэн өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор сумын бүртгэл мэдээллийн санд заавал бүртгүүлнэ.

Хэрэв үйл ажиллагааны явцад соёлын өв илэрсэн олдсон тохиолдолд Соёлын өвийг хамгаалах хуулийн дагуу арга хэмжээ авах үйл ажиллагааг түр зогсоон холбогдох мэргэжлийн байгууллагаар, олдворыг гэмтээхгүйгээр авран хамгаалах малтлага судалгааг хийлгэх нь зүйтэй.

8. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хог хаягдлын ангилал	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Нийт зардал (сая.төг)	Баримтлах стандарт, аргачлал
Халдварт өвчин	Хоолны газрын эрүүл ахуйг сахиулах, ажилчдын хувийн эрүүл ахуйг сахих дадал зуршлыг хэвшүүлэх талаар мэдээлэл олгох сургалт зохион байгуулах	100,000	
Нийт зардал		100,000	

9. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Чингэлэгт тээврийн терминалын талбай төслийн үйл ажиллагаанаасаа гарч буй хог хаягдлын хэмжээг багасгах, аль болох бага хог хаягдал үүсгэх, түүнийг дахин ашиглах болон дахин боловсруулах замаар гарсан хог хаягдлын хэмжээг бууруулах, үлдсэн хог хаягдлыг хүрээлэн буй орчинд аюулгүй байдлаар устгах хог хаягдлын менежментийн 3R зарчмыг баримтлан ажиллана.

Хог хаягдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга /2017/ болон Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны А/443 дугаар тушаалаар батлагдсан “Энгийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаанд тавигдах ерөнхий шаардлага”, Өмнөговь аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2019 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн 9/8 дугаар тогтоолоор баталсан “Энгийн хог хаягдлыг цэвэрлэх, ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам”-д тус тус зааснаар дараах үүргийг хүлээнэ. Үүнд:

- Хог хаягдлаа эрх бүхий байгууллагаар “Хог ачиж, тээвэрлүүлэх гэрээ”-ний дагуу ангиллын төрөл тус бүрээр нэгдсэн хогийн цэг рүү ачуулах;
- Үйл ажиллагаанаас үүсэх хог хаягдлыг ангилан ялгах, хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, шатаах, устгах эрх бүхий байгууллагад гэрээ байгуулан шилжүүлэх, гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавих, байгууллагын дотоод болон гадна орчны цэвэрлэгээг хариуцах үүрэг бүхий нэгж, эсхүл ажилтантай байх;
- Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг тогтоосон хугацаанд төлөх;
- Аюултай хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр 180 хоногоос дээш хугацаанд түр хадгалах тохиолдолд тусгай зөвшөөрөл авч, түр хадгалахдаа Хог хаягдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын 33-р зүйлд заасан шаардлагыг баримтлах;
- Байгууллагын ажилтнуудад хог хаягдлыг бууруулах, ангилах, дахин ашиглах, зүй зохистой хаях талаар сургалт зохион байгуулж, зохих мэдлэгийг эзэмшүүлэх, дадал зуршлыг хэвшүүлэх;

- Орчны 50 метр хүртэлх нийтийн эдэлбэр газар, зам талбайн хог хаягдал, шарилж, лууль зэрэг ургамал, цас мөсийг тогтмол цэвэрлэх;
- Бүх нийтийн их цэвэрлэгээнд ажилтан, албан хаагчдыг хамруулах, холбогдох зардлыг гаргаж цэвэрлэгээний багаж хэрэгслээр хангах;
- Бүх нийтийн их цэвэрлэгээний өдрүүдэд орон нутгийн захиргаанаас зураглалаар хариуцуулсан нийтийн эдэлбэр газар, гудамж, зам, талбайн хог хаягдлыг цэвэрлэж, холбогдох байгууллагад хүлээлгэж өгөх
- Энгийн хог хаягдлыг хамгийн багадаа 3 төрлөөр буюу
 1. Дахин боловсруулах боломжтой
 2. Дахин боловсруулах боломжгүй
 3. Хүнсний органик хог хаягдал гэж төрөлжүүлэн эх үүсвэр дээр ангилан ялгах;
- Энгийн хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр ангилан ялгах төрлийг хог хаягдал дахин боловсруулах үйл ажиллагаатай уялдуулан төсөл хэрэгжүүлэгч өөрийн санаачилгаар нэмэгдүүлэх;
- 0,75 м3-с дээш эзлэхүүнтэй овор хэмжээ их энгийн болон барилгын хог хаягдлыг Хог хаягдлын тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.3-д заасны дагуу нэмэлт үйлчилгээний хөлс төлж эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар тээвэрлүүлэх;
- Картон цааснаас бусад төрлийн ангилсан хаягдлыг зориулалтын уутанд хийж, уутны амыг боож битүүмжлэн шаардлага хангасан хогийн сав, бункерт байршуулан хадгалах ба хог ачиж цуглуулах хуваарийн дагуу ангиллын төрөл тус бүрээр хог тээврийн авто машинд ачуулах;

Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Хог хаягдлын ангилал	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нийт зардал (төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах стандарт, аргачлал
Ахуйн хог хаягдал	Хог хаягдал түр хадгалах цэг орчимд тогтмол ариутгал, цэвэрлэгээ хийх	Шивээхүрэн Терминалын талбай	Ариутгал, цэвэрлэгээ хийсэн тоо	360,000	Жилийн турш	Хог хаягдлын тухай хууль; Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2017 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдрийн А/349 дугаар тушаалын хавсралт. Эх үүсвэрээс гарах хог хаягдлын кодчилсон жагсаалт, тэдгээрийн зэрэглэл; MNS 5344 : 2011 Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага;
	Хог хаягдлыг ангилан ялгаж, гэрээт ААН (тохижилт үйлчилгээний ОНӨААТҮГ)-ээр төслийн талбайгаас тогтмол зөөвөрлүүлэх		Хог хаягдлын хэмжээ, тн	600,000		

	Ажилчдад хог хаягдлаа бууруулах, ангилан ялгах талаар дадал зуршил эзэмшүүлэх сургалт орох, мэдээллийн самбарт мэдээлэл байршуулах		Сургалтын бүртгэл	150,000		Засгийн газрын 2018 оны 116 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт. Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх, тайлагнах журам,
Аюултай хог хаягдал	“Аюултай хог хаягдал тээвэрлэх, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулах, устгах” журмын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах		Хог хаягдлын хэмжээ, тн	Үйл ажиллагааны зардалд		“Аюултай хог хаягдал тээвэрлэх, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулах, устгах” журам
Нийт зардал				1,110,000		

10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Хянах үзүүлэлтүүд	Хяналт, шинжилгээ хийх байршил	Хугацаа ба давтамж	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Тайлбар	Баримтлах стандарт ба аргачлал
Агаарын чанар						
Тоосжилт (PM10, PM2.5)	Салхины зонхилох чиглэл болон эх үүсвэрүүдийн байршил дахь агаар бохирдуулагчийн тархалтыг гаргахад төлөөлөх чадвартай 3 цэгт (Авто машины зогсоол, ажилчдын оффис, терминалын талбай орчимд)	Жилд нэг удаа	200,000	600,000	Эх үүсвэрүүдийн байршил, нөлөөллийн түвшин зэрэгт тулгуурлан төслийн талбайд	MNS3113:1981. Хорт утааны ялгаралтыг хэмжих арга; MNS5365:2004 Агаарын чанарын ерөнхий асуудал. Нарийн ширхэгтэй тоосыг тодорхойлох арга;
Агаар бохирдуулагч хий NO2 ,SO2;						
Хөрсөн бүрхэвч						
Ялзмаг, урвалын орчин (pH), давсжилт, карбонат (CaCO3), хөдөлгөөнт кали	Хогийн цэг, төслийн талбайн хатуу хучилтгүй талбай болон хашааны гадна талд нийт 3 цэгт	Жилд 1 удаа 3 цэгт дээжлэлт хийж лабораторийн	100,000	300,000	Итгэмжлэгдсэн лабораторийн дэлгэрэнгүй шинжилгээ	MNS 2305-94 Дээж авах, савлах, тээвэрлэх, хадгалах журам;

(K ₂ O), хөдөлгөөнт фосфор (P ₂ O ₅), механик бүрэлдэхүүн		шинжилгээнд өгнө.				MNS 3298-1991 Шинжилгээний дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлагууд; MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ;
Хар тунгалаг (Pb), кадми (Cd), хром (Cr), цайр (Zn), никель (Ni), Мөнгөн ус (Hg), цианид натри, хүнцэл (As)						
Ургамлан нөмрөг						
Ургамлын зүйлийн тоо, арви бүрхэц, төслийн гаднах талбайн биомасс зэргийг гаргана.	Төслийн талбайд байх ургамлан нөмрөг бүхий талбай болон төслийн талбайн гадна	Төсөл хэрэгжилтийн явцад жил бүр 1 удаа (6-7 сард)	300,000	300,000	Дижитал зургийн аппарат, хээрийн судалгааны мэдээ цуглуулах маягтууд, харандаа, туузан метр, хатгуур, төмөр гадас, ашиглан тооллого, хэмжилт хийх аргаар	Ургамлын бичиглэл хийх аргачлал
Амьтны аймаг						
Шувууд, мөлхөгчид, хөхтөн амьтдыг ажиглах, тоо толгойг гаргах	Төслийн талбайд орчимд	Төсөл хэрэгжилтийн явцад жил бүр 1 удаа (5-8 сард)	150,000	150,000	Ажиглалтын арга, Дуран, дижитал зургийн аппарат, байршил тогтоогч (GPS), судалгааны магт ажиглах	Биологийн олон янз байдлын мониторинг судалгааны арга зүй. БОНХЯ, 2012
Нийт зардал		1,350,000				

Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

“Чингэлэгт тээврийн терминалын талбай” төсөл нь Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 8.4.6-д заасан газрын тос, уул уурхай, цацраг идэвхт ашигт малтмалын ашиглалтын ангилалд хамаарахгүй тул биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ хэрэгжүүлэх шаардлаггүй гэж БОННУ-д тусгагдсан тул энэхүү төлөвлөгөөнд дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө боловсруулах шаардлагагүй болно.

Нүүлгэн суурьшуулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Чингэлэгт тээврийн терминалын талбай төслийг нийт 17 га талбайд үйл ажиллагаа явуулж байна. Төслийн талбай нь Монгол улсыг хилийн бүсэд, аймгийн тусгай хамгаалалттай газарт хамаарч байгаа тул төслийг хэрэгжүүлэх хугацаанд нүүлгэн шилжүүлэх шаардлага гарахааргүй байна.

12. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 15 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

Д/д	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь	Хариуцсан албан тушаалтан
1	БОМТ-өөг БОГ-аар хянуулж БОУАӨЯаар батлуулж хэрэгжилтийг хангах	1,460,000	Тухайн жилд	
2	Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт жил бүр хамруулах. Ажлын онцлогоос хамааруулан хордлого тайлах хүнс, бэлдмэлээр хангаж байх.	1,000,000		
2	Ус ашиглах дүгнэлт гаргуулж, зөвшөөрөл авч, гэрээг байгуулах, гүйцэтгэлийг хангах	2,460,000	Тухайн жилд	
3	Ус, газар, хог хаягдал хураамжийг гэрээний дагуу төлөвлөгөөт хугацаанд барагдуулах	2,460,000	Тухайн жилд	

13. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ХУВААРЬ

Хүснэгт 16 БОМТ тайлагнах хуваарь

№	БОМТ, БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан ажилтан	Зохион байгуулах газар
	1	2	3	4	5	6

1	БОТХГ-т БОМТ-ний явцыг тайлагнах	БОМТ-ний хэрэгжилтийн явц, холбогдох мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө авах, асуудал шийдвэрлүүлэх	14 хоногт 1 удаа	-	БОТХМ	Microsoft Teams
2	БОУӨАЯ, Өмнөговь аймгийн БОГ-т БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах	Төлөвлөгөөт ажлын тайлан, биелэлтийн үр дүн, дараа жилийн БОМТ	2026.11.01	100,000	Гүйцэтгэх захирал БОТХМ	Цахим систем /eic.mn/
Нийт				100,000		

14. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ

Хүснэгт 17 БОМТ зардал

№	Үйл ажиллагааны зардал	Төлөвлөсөн зардлын хэмжээ, мян.төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх	3,805,000
2	Орчны тохижилт ногоон байгууламжийн төлөвлөгөө	3,000,000
3	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
4	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	100,000
5	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	1,110,000
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	1,350,000
7	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх	7,380,000
8	БОМТ-ний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах хуваарь	100,000
Нийт зардал		16,845,000